

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 6. september 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Marie Jørgensen
Sagsnr.: 2018-0033-0064
Dok.: 847683

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. S 982, som medlem af Folketinget Karsten Hønge (SF) har stillet til justitsministeren den 30. august 2018.

Søren Pape Poulsen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. S 982 fra medlem af Folketinget Karsten Hønge (SF):

”Er ministeren enig med juraprofessor emeritus Eva Smith, når hun siger, at rigsadvokaten med sine udtalelser i Politiken den 18. august 2018 har misforstået magtens tredeling?”

Begrundelse:

”Den nye rigsadvokat, Jan Reckendorff, udtalte til Politiken den 18. august 2018, at han har instrueret landets anklagere i, at »det er et fokusområde, at vi skal implementere regeringens politik.« Professor i strafferet Jørn Vestergaard fortæller i samme artikel, at ingen tidligere rigsadvokat har givet udtryk for dette, og juraprofessor emeritus Eva Smith mener, at rigsadvokaten har misforstået magtens tredeling.”

Svar:

1. Magtens tredeling er fastslået i grundlovens § 3, hvorefter den lovgivende magt er hos kongen (dvs. regeringen) og Folketinget i forening, den udøvende magt er hos kongen (dvs. regeringen), og den dømmende magt er hos domstolene.

Det følger af retsplejelovens § 98, stk. 1, at anklagemyndigheden er underlagt justitsministeren. Der gælder således et almindeligt forvaltningsretligt over-/underordningsforhold mellem justitsministeren og anklagemyndigheden. Som øverste forvaltningschef for anklagemyndigheden kan justitsministeren – inden for rammerne af retsplejeloven og gældende ret i øvrigt – give anvisninger til anklagemyndigheden af generel karakter og pålæg i konkrete sager, jf. retsplejelovens § 98, stk. 2 og 3.

Anklagemyndighedens struktur afspejler ligeledes den traditionelt hierarkisk opbyggede forvaltningsmyndighed. Det følger således af retsplejelovens § 99, stk. 2, at rigsadvokaten er de øvrige offentlige anklagere overordnet og fører tilsyn med disse, samt at rigsadvokaten kan fastsætte bestemmelser og meddele pålæg om bl.a. de offentlige anklageres udførelse af deres opgaver.

Det forhold, at rigsadvokaten – inden for rammerne af retsplejeloven og gældende ret i øvrigt – udøver sin kompetence til at fastlægge retningslinjer for anklagemyndighedens arbejde, er i overensstemmelse med dette lovfæstede over-/underordningsforhold. Der er ikke tale om et brud på magtens tredeling, jf. grundlovens § 3, men om udøvelse af udøvende magt.

Det er derfor ikke korrekt, når det påstås, at rigsadvokaten skulle have misforstået magtens tredeling.

2. Som anført ovenfor kan justitsministeren give anklagemyndigheden pålæg i konkrete sager. Det følger af retsplejelovens § 98, stk. 3, at et konkret pålæg skal være skriftligt og begrundet, og at Folketingets formand skriftligt skal underrettes herom. Det bemærkes, at skiftende justitsministre har været yderst tilbageholdende med at gribe ind i konkrete straffesager, som behandles af anklagemyndigheden. Justitsministerens mulighed for at give anklagemyndigheden pålæg i en konkret straffesag ses sidst at have været anvendt i 1990'erne.

Det skal herudover bemærkes, at justitsministeren i helt særlige tilfælde er tillagt påtalebeføjelser efter straffeloven. Det fremgår således af straffelovens §§ 110 f og 118 a, at påtale for overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed (§§ 98-110 e) og af en række bestemmelser i kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv. (§§ 111-115 og 118) kun kan ske efter justitsministerens påbud.

3. Som øverste forvaltningschef for anklagemyndigheden er justitsministeren underlagt de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Det indebærer bl.a., at hverken justitsministeren eller regeringen vil kunne give anklagemyndigheden pålæg om at rejse sager i strid med det objektivitetsprincip, som anklagemyndigheden er underlagt i medfør af retsplejelovens § 96, stk. 2.

Det følger af objektivitetsprincippet, at anklagemyndigheden skal påse, at strafskyldige drages til ansvar, og at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Det er et grundlæggende krav, som gælder i alle dele af anklagemyndighedens virke.